

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegei földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kezesedik még a záloglevelek biztosságáért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemesen, egy mindnyájáért és mindnyája egyéért, egész ingó és ingatlan vagyonukkal kezeskednek a záloglevelek birtokosaik az intézet kötelezettségeiért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatti, félévenkénti nyilvános sorsolás után teljes névértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névértékü értékben visszaváltás folytán a vásárlási ár és a névérték közötti különbözetről fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszélvényekkel van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adólevonas nélkül, váltanak be, és pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárában, hanem minden európai börzapiacra, valamint azon kereskedő-házaknál, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendelet szerint

árwapénzek, alapítványok,

s egyebek biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezésekre és az aggkor biztosítására,

mintán feltétlen biztosítékok, s most

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malviens C. J., Wahrmann és fia Barón testvérek című kereskedő-házaknál; — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál; — vidéken: a Magyar biztosító-társaság főigazgatójának legnagyobb részénél; bérmentesítve küldött pénztárát azonban posta útján magától az intézettől is megszerezhetők. 1485 (2-0)

Közkedvelt magyar bajuszpedrő, fehér, barna és fekete.

45 év óta általános kedveltségben részesül jó hírűve s páratlan, számtalanszor elismert kitűnő tulajdonai miatt, minden eddig ösmereket tökéletesen hátréba szorított. Ara egy nagyobb dobozban 35 kr., egy kisebbben 20 kr., egy ávédugaszszal ellátott ávegnek 55 kr., minden darab saját özegem s nevem aláírásával van ellátva; nagy és kis mennyiségben alant irt készítmény rendelhető meg, mely megrendelésekhez csomagolás és bélyegért 15 kr. melléklendő. Valódi minőségben kapható PESTEN: Török József, király-utca 7. sz., Hoffler unokái, városházánál és váci-utca Unschild Ede uraknál. Továbbá: Alb-Irsa: Schillinger N. — Arad: Schwellegreber Gyula, Hermani Elías. — Balmaz-Ujváros: Reics Gyula. — Beregszász: Lukácsó. — Békés-Csaba: Lacay J. — Bukarest: Khern Ede. — Brassó: Jekelius Ferdin. — Czegléd: Persay Sándor. — Csongrad: Grossmann J. — Csúz: Borsay F. — Debrecen: Balázs Wend, Geréby és Hannig, Rotschnek gyógyszer, Stencinger Antal, Szepes Antal. — Eger: Weszely J. gyógyszer. — Eperjes: Beringer fodorász. — Zsembery Ign. — Er-Mihályfalva: Wollner Márk. — Győrszentmiklós: Kociánovich gyógyszer. — Győr: Unschild Ede. — Hátaszeg: Mátyó Béla. — H. Bözörmény: Kerekes L. — Hajd. Dorog: Marsalkó János. — Homonna: Stankó Ist., Spek Istv. — Huszt: Agoston Lajos. — Kassa: Jermi Károly. — Késkemet: Gallé E. — Kézdivásárhely: Algya Dániel. — Maté-Szalka: Veres Gyula. — Mező-Berény: Narcisz J. gyógyszer. — Miskolc: Forster Józ. Lajos, Grosz József, Rasztockay testvérek. — Monor: Fallhauer gyógyszer. — Nagy-Bánya: Kibling Józ. Huszofsky, Piskoly Dániel. — Nagy-Károly: Ekker M. — Nagy-Kőrös: Traxler Ferencz gyógyszer. — Nagy-Várard: Cservenka Antal, Kiss Sámuel, Perlit Lajos. — Nyir-Bátor: Schnell N. — Nyiregyháza: Járossy Guszt. — Orosháza: Staurocky L. gyógyszer. — Perjámos: Reinholcz gyógyszer. — Sassin: Mikey A. gyógyszer. — Szatmar: André Alajos, Haller és Gillyen, Keresztes K., Wagner, Szónyi F. — Szeged: Gál és Madár, Kovács Alb. gyógyszer. — Szegszard: Brassay N. gyógyszer. — Sarospatak: Richtman Márkus. — Satoralja-Ujhely: Szentgyörgyi József, Cserődy Károly. — Szeben: Utvány Antal gyógyszer. — Szentlőrinc: Dobray Sándor. — Szekesfehervár: Szekeres és Hornyánszky. — Szilagy-Somlyó: Oravecz Endr., Gál Lőrincz. — Szinyér-Váralja: Veisz Márton. — Tassand: Kárecz Imre, Ábrahám Dávid. — Torna: Madarasz Gyula gyógyszer. — Ungvár: Münster és társa, Lyskay János, Okolicányi Ján. — Varsád: Lellisz E. gyógyszer. — Zilah: Bikfalvi István uraknál. — Azon urak, kik bizományban birni kívánnak, sziveskedjenek leveleiket hozzám küldeni.

Minden pénzék bérmentve kéretnek. 1480 (3-12)

ROYKO VIKTOR,
gyógyszerész Tisza-Ujlakon.

KÖLCSÖNÜGYLETEK ESZKÖZLÉSE.

Alfórtott ezennel ismételve tisztelettel kész szolgálatát a t. ez. földbirtokos uraknak nem csak kölcsönügyletek eszközölésére, melyekben gyors eljárású több ízben igazolhatta, hanem birtokörvezetéseket végrehajtásra is, mely ügyleteknél a részletezők a szerződési vételárnak — megállapított mennyiségű évek alatt — csak 7%-ot fizetik bérletmódon, s e kétféle megállapított számú évek letelte után az ily földbirtokok adósságmentes tulajdonukká válnak. Megjegyezve még azt, hogy az ez ügyben megbízások teljes sikeresítése előtt semmiféle díj nem fizetendő.

STRELISKER MANÓ,

1517 (1-3)

írdája Debreczenben, Széchenyi-utca 1763-dik szám.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Titkos 1519 (1-12) betegségeket

még makacs és tüdőt bajokat is úgy kóródában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gátoltatnék, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít.

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-6 emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszer is megküldetnek.

Titkos BETEGSÉGEK,

ujjonnan keletkezettek
8 nap alatt
minősége nézve
48 óra alatt
meggyógyíttatnak

dr. Fux J.

23 év óta fenálló rendelési intézetében, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnék.

Rendel: d. u. 1-4 óráig. Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközöltetnek.

Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-6 emelet. 1876 (1-12)

Víz által légzárolt házi és szoba-ürszékek,

melyek által a bűz tökéletesen elszáratik, darabja 5-8 ft., kettős zárral, csinos szerkezeti 15 ft.

Készület, mely minden árnyékszékhez alkalmazható, s mely által a légyonál és bűz tökéletesen eltávolíttatik, darabja 10 ft.

E két tárgy királyi szabadalommal látottak el.

Ezerszeresen megpróbált, általam feltalált és szabadalmazott.

Kémény-fedelzetek, melyek alkalmazása által a füst a konyhából és lakhelyiségek ből nyomtalanul eltűnik, darabja 10 ft.

A pakolásért darabonként ládával együtt 1 ft. számitatik.

Felöltök száma: fűtőkádák 13-15 ft., háztetőzések s más egyéb ércmunkálatok új s régibb épületekre a legújtsányos áron számitatnak, s még a legeszekebb tárgyak is kijavítás végett elfogadattak. 1425 (1-6)

MIKSITS KÁROLY,

bádogos-mester.

RAKTÁRA: rózsatér, 2-ik szám a városháza mögött.

Kiadásomban megjelent, és Hartleben és társai könyvkereskedésében Pesten, valamint minden más könyvtárban is kapható:

(Az olvasótár 153-164-ik füzet).

BENYOVSZKY GRÓF.

Történeli regény.

Irta Mühlhach Luiza. Fordította B-s. V-z.

4. kötet. Ár 3 forint.

E regény rendszeres egészben tünteti elő a magyarországi születésű Benyovszky gróf regényes életét, s eseménygazdag, változatos tartalmával kiválóan érdekesítő olvasmányt képez. Változatos menetére nézve elég csak annyit is említenünk, hogy főbb eseményeinek színhelyét képezik: Magyarország, Bécs, Lengyelország, Sz. Pétervár, Kamszatka, japáni szigetek, Páris, Madagascar stb. stb.

1518 (1-2)

Hartleben Adolf,

kiadó-könyvtár.

GRIMAULT és TARSÁK gyógyszereszek vastartalmu china-szörpje

PÁRISBAN (Rue Richelieu 45). 1396 (10-32)

Ezen gyógyszer, tiszta, kellemes alakjában, egyesíti a gyógyászat kínosnak két leghatalmasabb szongitó anyagait: a vas, mint vértökészítő, s a china, mint legerősebb szongitó szer, melyet egyáltalában ismerünk. Már az első kísérletekre a fentebb érintett készítmény összeraklása sikerülvén, az Párisban csakhamar ismeretessé lön, s a legjobb orvosok, mint: Arnat, Royer, Trouseau, Pelpeau naponkint china-szörpöt, mint leghatatósabb gyógyszert rendelik a vérszegénység ellen, s azon esetekben, hol a megdőbbent s fogyatkozásnak induló erők ismétli felelőztetéséről a testben, továbbá színtelen, sápkór, gyomor s emésztési tehetlenség, s havi folyás rendeltetés, görvény sat. esetéről van szó. A china-szörp előmozdítja az étvágyat s emésztést, erősíti egyáltalában a test alkotórészeit s mint igen hathatós, de semmi esetre bántalmasó gyógyszer a legjobban ajánlható. Ezen készítmény létezik továbbá még vastartalmu chinaor alakban is. — Ár 2 ft. A főiraktár létezik **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerészénél Pest király-utca 7. sz. a.

9-ik szám.

Tizenharmadik évfolyam.

Pest, márczius 4-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krta; háromsor- vagy többesori ígatásnál csak 7 krta számitatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstejn és Vogler. — M-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ukr.

Kiss Károly.

(1793-1866.)

Irodalomtörténetünknek egyik legkiválóbb eseménye azon mintegy negyven év előtt kivított műnyelv-reform, mely a Bugát Pál bátrán és sugallatszerűen kitűzött újítási zászlaja alatt küzdő irodalmi iskola eredménytelen szorgalmának emléke. Néhány emelkedett lelkű, mestere nyomain lelkiismeretes pontossággal haladó fiatal író víványa: a nyelvünk őstermesztében gyökeres világos, szabatos, magyar misztótar hoszu időkre megteremté a tudományok honi tárgyalatásának feltételeit, kitisztítá nyelvünket száz meg száz lélekszorogató idegenszerűség bekoiból.

Hálátlan feladat, a fáradsággal teremtett nyelvben másoknak egyengetni útjait: homályban él, munkál ily író, egykorú kicsinyiségekkel bajlódónak tartják, mert idejét idegen szavak magyarrá tétele, régiek keresgélése s több ily parányisággal vesztegeti, e vívmány gyümölcsöt élvező utók pedig megelégednek a mult érdeméről. Háladatlan tapsra nem számitó fáradozás ez, Széchenyink szavai szerint „ép oly ritka, mint a tanultlan erény.“

Kiss Károlyt, Bugát ily nemesen küzdő reformátori iskolájának érdemduz tagját ábrázolja képünk. Mig egyrészt „hadműszótár“-val nyelvünk művelésének avatta magát érdemduz bajnokává, egy honi irodalmunkban mindaddig ismeretlen tudomány: a parlagon heverő hadtudomány talaját kezdé munkába venni. E kettős munka holtiglan feladatát képezte a nemes életnek, melynek főbb mozzanatait érinteni, e sorok feladata.

Kiss Károly, egyik elékelőbb polgári család ivadéka 1793. augusztus 12-én Budán látta először napvilágot a császárfürdőben, mely ekkor atyjáé volt. Gyermekéveit Algyón s Csongrádon töltvén, iskoláit Budán s Szegeden végezte a tehetséges fiu, kiben már ekkor családja minden reménye összpontosult. Heves véri, nyugtalan lelkű ifjúvá nővén ki magát, az akkori mozgalmas napoleoni napok csatázaja édesebben csalogatta gymnásiumi előadásainál; lelke s becsvágya ösztönének engedve, tizen-

KISS KÁROLY.

szerzőjének, „a világmiveltésű álláspont s a hazafiai ösztön ki lön cserélve a két barát között.“

A leMBERGI szerény kaszárnyaszoba feyverrel körülággatott négy fala közt gyakran éjfélig ült együtt Szontaghgal Kiss Károly. Amaz Európa tudományos álláspontját körvonalozó, kedvencz themáját, a philosophia világirodalmi jelentőségét, történelmi fejlődését magyarázgató Kisnek. Ez hazánk

multját ismerteté meg Szontaghgal, jövő nagyságunk iránt ébredt reményének adott kifejezést, festé előtte a hajnalt, mely irodalmunk egén Kazinczy, Kölcsey, a Kisfaludyak, Berzsenyi s a Virágh által nevelt lelkes új nemzedék, a „Tudományos Gyűjtemény“ s az akkor keletkezett „Auróra“ által hasadt. Szontagh későbbi életének főelemét: a hazaszeretet lángoló tüzeinek első szikráit Kisstől vevé. Keveseké volt még ekkor irodalmunk ügye, de e néhány szorosron összeforrt a szívökbe vésett közügy érdekével.

Lembergben vevé Kiss Károly tábornoka parancsszavát: 1823-ban kapitányi ranggal Budára tétettet át. Élénken mozgott már ekkor fővárosunkban az irodalmi élet, Kisst litteraturánk minden viszonya kétszeresen kezdé most érdekelni. A lényelkű ifju tisztet, mint szeretett társat fogadták körülben Kisfaludy K., Fáy, Szemere, Vitkovics, Bártfay; a későbbi jelentős triumviratus még kezdő írói: Vörösmarty, Toldy, Bajza, fiatal szívük öszinteségében ügybarátként öleték keblökre. A barátságos író estélyek nemes mulatóságainak s ama megható jelenetek, midőn Kazinczy [Kisfaludy Károly] lyal először kezét fogott, Kiss Károly is szemtanuja volt, mint tagja az „Auróra“-körnek.

Kisfaludy Károly buzdításaira beszélyeket kezdett írogatni az „Auróra“-ba. Majd a „Tudományos Gyűjtemény“-ben lépett fel szépirodalmi s hadügyi czikkeivel, a Kasán támadt, (1825-36) Dúlházy Mihály által szerkesztett „Felsőmagyarországi Minerva“-ban tevé közze szépsámu vegyes dolgozatait, majd a Bugát Pál által 1828-ban megindított műnyelvreform hívei közé lépve „hadműszótárát“ vevé munkába.

Irodalmi fellépése már érdemlett figyelmet gerjesztett volt, midőn 1833-ban Lembergbe visszahivatott, legalább e figyelem gerjesztésnek tudható be alakuló akademiánk elismerése, mely őt 1831-ben levelező tagjává választotta. A tudományos működésének útjában állott katonaszolgálatától min-

hogy a gazda vendégét legalább az utcaajtóig kikísérje, de ez meg a gazdát meg akarja kimélni a fáradságtól s ezért gyakran az erőtől elillan, mit ha a gazda észrevesz, utána eredve, öt ruhájánál megmarkolva kíséri ki s így bucsuzik el tőle.

A törökök különösen szeretik mutogatni vagyonosságukat, s bár gyakran semmijök sincs is, azért ők mégis tartanak rendes házi regélőt, külön táskahordozót, csibukvivőt, ibrikartót, aivaszt az ételhez, kinek deszkájára a szakács rakja fel az ételeket s a deszkát fejére teszi, honnan megint mások emelik azt le; s így azon közmondást, hogy „a vagyon Indiáé, az ész Európáé, a pompa és hatalom a törököké” — a hatalmat kivéve, teljesen igazolják. Közli Kun Gyula.

II. Leopold, a belgák királya.

A legmiveltebb és legrendezettebb európai államok sorában első helyet foglal el a terjedelmre nézve kis Belgium. Mult évi decz. 15-én halt meg ezen alkotmányos érzelmű, s függetlenségért és szabadsággért hevülő nemzet népszerű és szeretett királya, I. Leopold, ez ország boldogságának megalapítója. A legnagyobb részvét és tisztelőnyilvánítások között kísérté sírjába az összes nép a nemes fejedelmet; s reményteljes pillanatokkal fordult azonnal a meghalt király fiához, a Brabanti herceghez, ki az összes nemzet hódoló lelkesedése között decz. 17-én II. Leopold névvel lépett atyja trónjára. Első nyit és leplezetlen föllépése, nyájas és őszinte magatartása általános rokonszenvvel fogadtatott, s a belgák reménytelve fordulnak az ifjú király felé, kinek eddigi multja is elég biztositókat látszik nyújtani a jövőre nézve. Tudják azt, hogy fejedelmök első ifjúsága felett a legjobb anya gondos szeme őrködött, hogy később atyja vezette lépteit, kit a királyok sorában a „bölcs” czim méltán megilletett, s hogy évek óta ifju, szellemes neje mellett a legpéldásabb családi életet éli.

II. Leopold 1835. apr. 9-én született Brüsszelben. Atyja I. Leopold s anyja Luiza, Orleansi hercegnő (Lajos Fülöp francia király leánya) volt, kik a leendő trónörökös a legnagyobb gondnal nevelték. 1853. aug. 10-én nőül vette József ausztr. főherceg, Magyarország egykori nádorának leánya Mária főhercegnőt (szül. 1836. augusztus 23-án). Az ifju pár nem sokára hosszú utra kelt keletre, a kisázsiai tengerpartokig és Egyiptomig. Később meglátogatták a párisi világiállítást. — Midőn a herceg a belga szenatus tagja lett, többször vett részt a közügyek tárgyalásában s beszédeiben mindig arra vetette a súlypontot, hogy a kis Belgiumnak belső értékei és lelkesedése kell pótolni a külső nagyság hiányait.

A szellemi és anyagi érdekek burgó előmozdítója volt mindig s különös gondot fordított a hadseregre is, melyben trónralpése előtt tábornoki rangot viselt. Eddig három gyermeke van, kik között a trónörökös, Leopold herceg 1859-ben született. — A király öccse Flandriai gróf czimet visel s mint a lapokban olvassuk, legközelebb az oláhországi fejedelmi trónnal kinálták meg, mit azonban el nem fogadott.

A viski reform. templom.

Adalékul azon érdekes természeti és történelmi képekhez, melyek a lapok hasábjain Máramaros megyéről megjelentek, álljon itt a viski reform. egyház rajza is.

Ez egyház jelen alakjában ugyan nem régi, de miután a viskiek a reformált vallást már 1524-ben felvették, több mint valószínű, hogy eredetileg katolikus templom volt, és pedig minden valószínűséggel a 14-dik század elejéről.

Tanúsítja ezt a külön sanctuarium, a sekrestye nyomai s a támoszlopok, melyek hanyatló góth izlésre utalnak. — A fedézet annyiban sajátos, a mennyeiben az e tájon s néhol Erdélyben is kifejtett faépítést egyszerűbb és góth izlés után törekvő izlésnek mintája.

Az egyházat, mint Máramaros minden régebbi egyházát, védelemre szánt kerítés veszi körül. A mellékortony harangjai egyike a tizenhetedik századból való, másika új.

II. Leopold, a belgák királya.

Deés város.

(Erdélyben.)

Van Erdélynek több pontja, hol a természet bájai szinte oly varázsa-erővel hatnak ránk, mint a mult éredek emlékei, s a jelen élményei.

Ezek közé tartozik Deés városa, melynek egy sajátos pontról, az ugynevezett Rózsahegyről felvett rajzát mutatjuk be mellékelt képünkben.

Hegydoldalon nyugosznak e város rendetlenül szétszórt épületei; erdő, sziget és viruló halmok ölelte völgyben. Virágos mezőket, s lombkaszorús tereket hasítva, eleven hullámzással ömlik a Szamos vize a zöldes-sárga színt öltött rétek s kéklő dombok közé; itt-ott regényes falvak tündeznek ki, kanyargó országutaktól és a Szamos folyamától bekerítve, melyek neveit ezen versbe foglalta a nép:

„Deés, Kosárvár, Monostur,
Mihályfalván Bacsa tul,
Reteg, Felőr, Keresztur,
Kudun fekszik Betlen tul.”

A Rózsahegy alatt szakad egybe a Kis- és Nagy-Szamos. E hegy tetéjén regényes kápolna áll; itt is hajdan erős volt, melynek nyomait sánczok jelölik, erről vagy az alább említett várak valamelyikéről neveztetett a város Zsigmond király idejéig Deés-várnak, oldalt látszik a Bélahegy, s tetején egy várhegy, mely onnét vette nevét, hogy itt a tatároktól üldözött IV. Béla egy ideig megvonnult. A hídrol jobbra látszik az ódonserű Rákóczy-épület, mely az utolsó Rákóczytól kapta nevét. Hogy ki építette? nem tudhatni. Előtte három magas fenyőfa emelkedik. Udvara felől oldalán a Báthory és Csáky-családok czimerei láthatók. Nem régi meszeltett be e felirat: „F. Rákóczi princeps Transylvaniae.” Sokat jelentőleg emelkedik ki, az újabb izlésű épületek sorából Rákóczy konyhájának góth modoru kéménye.

Kissé tovább a reformatusok temploma van magas tornyával, mely a Deésvár romjaiból épült egészen faragott kövekből s a régebbi építést remek műve. Jobbról a látókor széle felé a Szamos egy kis hegyfoltot mos, melynek neve Óvár, itt emelkedik egy kis emléktorony, ennek felirata mondja, hogy Deés városa a Deus deák szótól vette volna nevét. A monda szerint a hét magyar vezér itt telepedett volna meg, megnyugodni fáradalmi után s a táj szépségétől elragadtatva, az Isten hatalmának gondolatjától lelkesítve felkiáltottak: „Deus, Deus, Deus!”

„Itent ők itt imádnak,
Háromszor Deust kiáltanak
Innét nevezék a várost
Szamos mentében az Nemes
Désnek.”

Deés nyilvános intézeteit e lapokban más alkalommal már külön cikkekben ismertettük.**)

Legnagyobb nyilvános középületei közé tartozik a megyei kórház; mely a Rózsahegy alatt, nem messze a Szamos vizétől, részben viruló keréktől környezve, egy homlok s két szárnyépülettel bír, 50 kórággyal, 10 szobával, a legjobban felszerelt kórházi szükséglettel el van látva. Áldozatkésznek s a szenvedő emberiség iránti részvételnek felebaráti szeretetnek köszöni létét, minden idegen segítség nélkül, egyedül a megye lakosai s legkivált a néposztály kézi munkája, s fáradsággal szerzett filléreiből állott elő. — 1855-ben született az ezme az akkori megyei előjáróság keblében. — 1860-ban készült egy év alatt az épület. — Megjegyzendő, hogy a házilag kezelt anyagok u. m. kő, porond megszerzése, földmunkálat körüli dolgok fuvarozására B. Szolnok megye Deés városához közel fekvő helységei állottak ki. Ezen épület az 1862. év május havában nyílt meg a közönség használatára, jelenleg egy a tisztágtól kinevezett bizottmány felügyelete alatt áll. Egy kórházi fő- s alorvos, felügyelő, s a szolgálati személyzet rendesen díjazatik. Megnyitása akként tétett lehetővé ideiglenesen, hogy az évenként szükséges 2,200 forintnyi költségeket a megyei községek hordozzák, mire 10 évig önként kötelezték magokat, ezen időn túl remélhető levén az alaptörke annyira szaporodása, hogy annak ká-

*) Tolóy: Handbuch der ungarischen Poesie.
**) Lásd: Vasárnapi Ujság 1862. évi 10, 11, 14. számait.

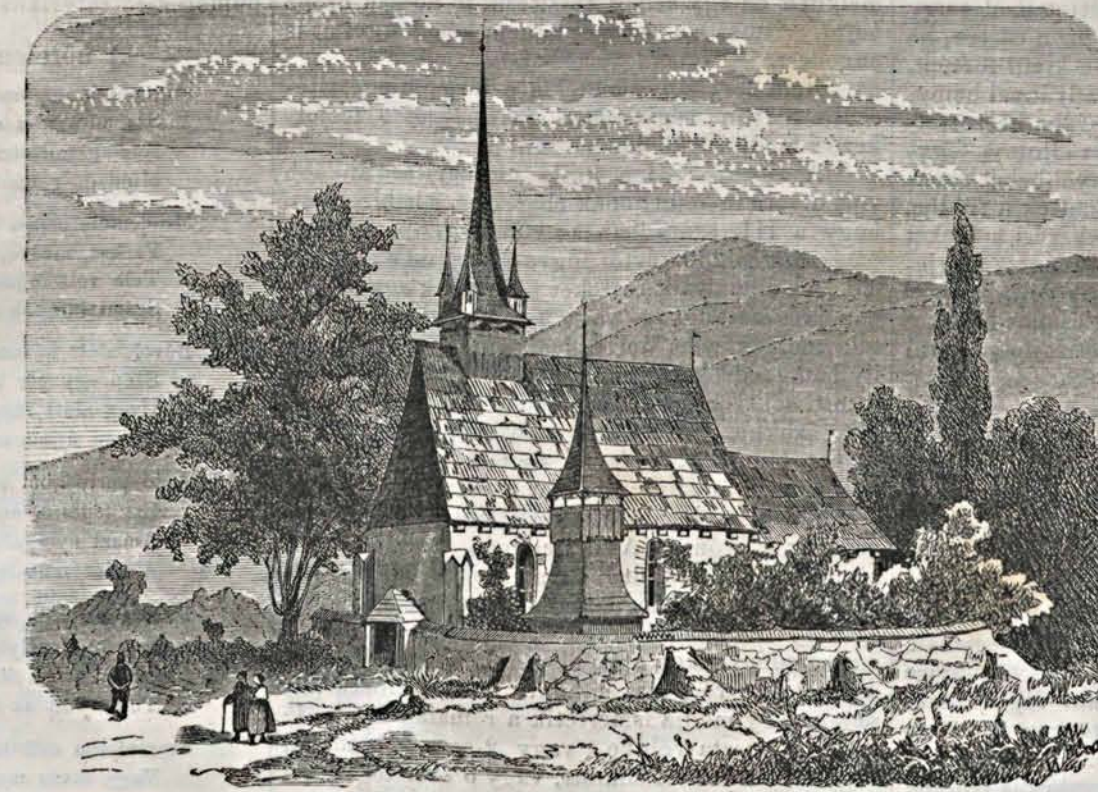
matja a rendes költségeket fedezendi. Egy beteg élelmezési és gyógyítási díja naponként 42 krban, a honorator betegeké 1 ft. 50 krban van megálapítva. Közli Pataki Ferencz.

Nehány szó a régi sirokról.

A Politikai Ujdonságok f. évi 2. számában Szántay Aladár ur cikkét a *Debreczen melletti pogány sirokról* olvasván, szabadságot veszek magamnak az ezme lánczolatánál fogva ez ügyben, tájékozás végett, néhány szót mondani, annál inkább, mert meg vagyok győződve, miszerint a mint általában ritkán jelennek meg lapjainkban a régészetre vonatkozó értekezések, ép oly élénken és buzgón olvassák azokat nemcsak a szaktudósok s a régészet barátai, de általában az ezek iránt közönyösebb olvasók is.

Hogy Debreczen mellett pogány sirokat fedeztek fel, azon legkevésbé sem csodálkozhatni, ha tudjuk, hogy hazánk majd minden megyéjében, a Duna és Tisza közt épen úgy, mint azon tul, egészen fent az északi Kárpátok töveinél gyakran találhatunk ily ősi-és középkori sirok. Így nem említe azon számos helyet, melyekről Jászay Pál és Erdy emlékszik, felhozom, miszerint Felső Dobszán s Buzitán *Abaujmegyében*, Bótán, Miskolczon, Peteden, Abódon *Borsodmegyében*, Kis-Szecezen *Barsban*, Pusztaszent-Györgyön, Réven, Tégláson *Bihar megyében*; Bodrogkeresztúron, Zemplében, Borsán, Ujhelyen, Rónaszecken *Máramarosban*, Verpeléten *Hevesben*, Nagyfaluban, Szabolcsban, Zelenén, Herceházaiban, Madácskán, Nógrádmegyében, Felső-Kubinban *Arvában*,

rozott sisakos, szakállas főt, a másikon pedig egy lovas embert idomtalan alakban ábrázolnak. E körülmény igazolja azt, hogy e sarnak körülbelül 2202 évesnek kell lenni, II. Fülöp 336-ban K. előtt hunyván el; — de igazolja azt is, hogy e vonalon már akkor is közlekedési, kereskedési út volt, mert a régiek halottaikat többnyire utmentében takarították el s ez utvonalon más helyeken is folyvást tünek elő régi sirok, mint Klaczanón, Szuszkón, Szolyván, Pudpólcson, mely utolsó

Viski ref. templom (Máramaros megyében) — Miskovszky rajza.

helység már nem messze Galliczia határától fekszik. Az e helyeken 2—3 év alatt talált sirokban a bronzkorból való hamvvedrek s ezekben tömördek különféle alaku bronz tárgyak fordulnak elő. En magam többet összegyűjtöttem eddigéig csak e vidékről száz különböző darabnál, mik közt láncok, kések, harozvések, csákányok, fűrészek, sarlók, láb- és karpereczek, csatok, gombok

igen gyakoriak, s ép azért most már kevésbé becsesek; azonban egyes ritka példányok most is sokat érnek s drága pénzen vásárolhatnak.

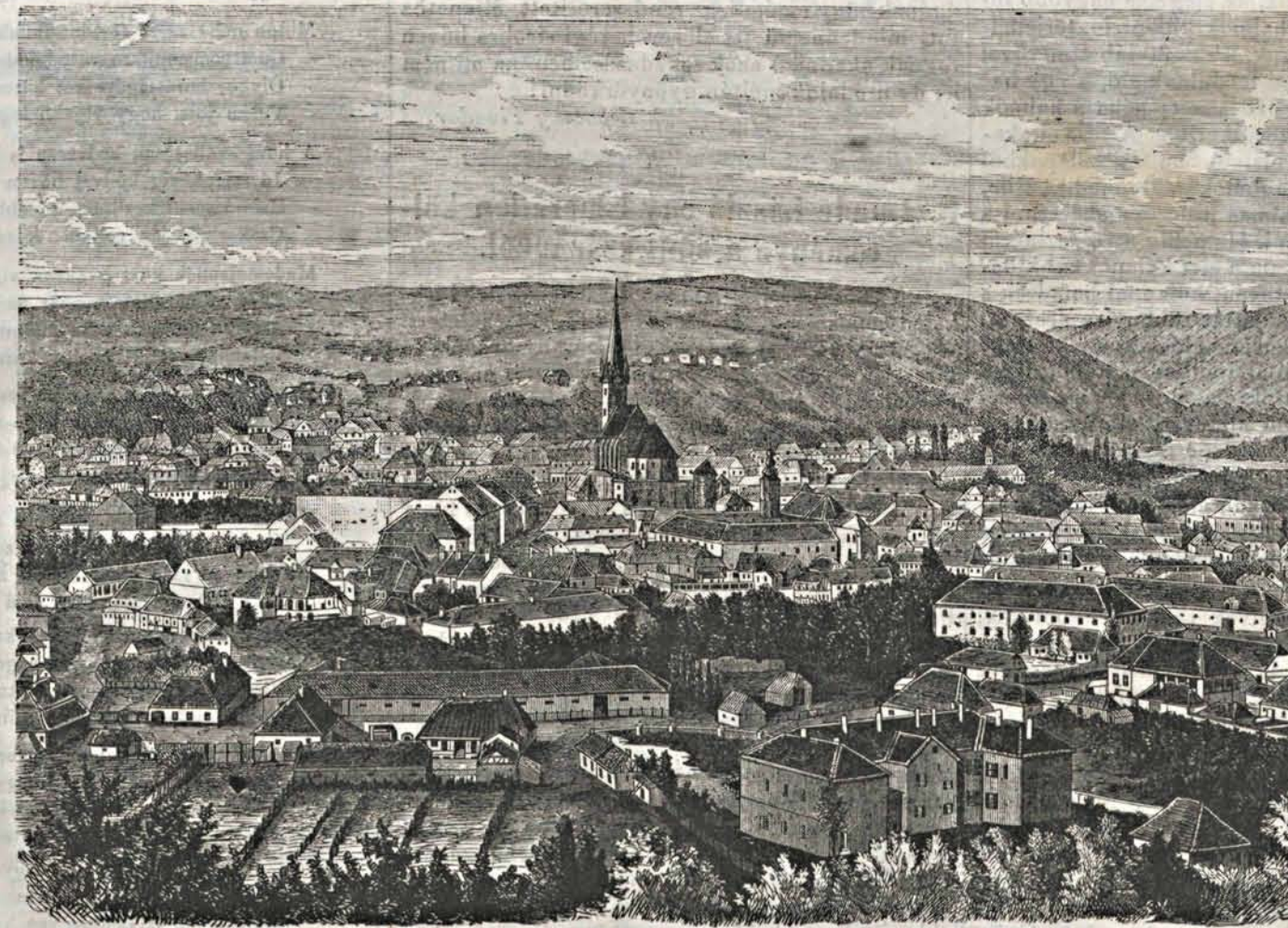
A régi tárgyak többnyire barlangokban, sirokban találhatók, s ép azért nem lesz érdektelen ez alkalommal a régi sirokról s temetkezési helyekről rövidden értekezni.

Az ősidők, tehát a kőkorszakból való sirok hazánkban gyéren fordulnak elő, nem úgy mint Dániában, Németalföldön Angolhonban, Spanyol- és Franciaországban s Németonban Sziléziáig, jóllehet Csehországban és Galiciában is észleltettek. Az e korszakból való sirok kétfélék: földszinfeletiek és földalattiak. A földszinfeletiek ismét kétfélék, t. i. vagy olyanok, melyek körben vagy négyzetben fölláttatott kőládát képeznek; az e célra összehordott kövek néha 10—20 láb hosszú, 12 láb széles és 5—8 láb magas tért foglalván elstetejök nagy kőlappal befedve, belsejök pedig a hulla felett föld és fővennyel betömve levén; vagy olyanok, melyeknek kőládája mesterségesen készített halmon fekszik, mely halom néha 100—200 lábnyi hosszad körben kövekkel van bekerítve; az ily mesterségesen felállított sírdombok *hunhalmoknak* is neveztetnek.

A földalatti sirok fekszenek a felettök emelkedő föld- vagy kőhalom alatt s belől szintén kőlapokból készített 1—2 kamarát (boltot) tartalmaznak. Érdekes a többi közt gyűjteményben egy egészen ép sarló 7 hüvelyk hosszú nyéllel, melyet *Sacken báró*, a bécsi cs. régiség- és éremgyűjtemény tudós őrje, a maga nemében páratlanul ismert: *Szuszkón*, egy igénytelen orosz falu határában, a többi közt egy csinos alaku bronz-stilusra is akadunk.

A régészek, mint tudjuk, három, t. i. kő, bronz- és vas-korszakra osztják a mult időket, de a hulla felett föld és fővennyel betömve levén; vagy olyanok, melyeknek kőládája mesterségesen készített halmon fekszik, mely halom néha 100—200 lábnyi hosszad körben kövekkel van bekerítve; az ily mesterségesen felállított sírdombok *hunhalmoknak* is neveztetnek.

A földalatti sirok fekszenek a felettök emelkedő föld- vagy kőhalom alatt s belől szintén kőlapokból készített 1—2 kamarát (boltot) tartalmaznak. Érdekes a többi közt gyűjteményben egy egészen ép sarló 7 hüvelyk hosszú nyéllel, melyet *Sacken báró*, a bécsi cs. régiség- és éremgyűjtemény tudós őrje, a maga nemében páratlanul ismert: *Szuszkón*, egy igénytelen orosz falu határában, a többi közt egy csinos alaku bronz-stilusra is akadunk.

Deés város, Erdélyben — (Fénykép után.)

talmazzak; vannak 20 láb hosszú, úgynevezett drás-kamarák is, mikhez néha kövel borított folyók is vezet. E sírokban a kőkamara vagy a kőláda tartalmazza mindenkor a hulla részét.

Azonban a sír tartalma nem mindenütt egyforma állapotban találtatik, mert míg Németországban a test többnyire eltakarított, addig Dániában és Franciaország északi részeiben a kőkorszakbeli sírok mindig a hullák hamvait tartalmazzák, Angliában pedig egyes hamvat és csontokat is együtt. A test eltakarításánál előbb a sírkamrában az áldozat égettetett el s ugy tétetett azután oda a hulla; míg azon esetre, ha a test elégettetett, mi a sírhalom kívül történt, a hamu és az elégetett csontok maradványai hamvudrekbe (urna) tétettek s a kamrába helyeztetek, oda tétetve az alkalommal az elhunyt fegyverei és műszközei is. A szegényebeket azonban akkor is csak egyszerűen eltemették a földre. Különböző szokásban vala a temetkezési helyeket nagy kődarabokkal, emlékkő gyanánt, megjelölni, mik néha 20—60 láb magasak voltak; vagy a sírdomb élére iszonyu nehézségű lapos kőveket oly ügyesen helyeztek, hogy azok rajtok inogni látszóttak. Gyakran az előkelő sírokhoz már mesziről kődarabok jelölték a járást.

Az e korból való hamvudrek és más edények durva agyagból valók, melyhez, hogy tartósak legyenek, nem kis mennyiségű varlaővenyt (Quarzsand) vegyítettek. Ez edények szabad kézzel formáltatták, s innen van, hogy azok többnyire durvák, vastagszerűek; az edényeket ujjaikkal vagy hegyes fával, pontokkal és vonalokkal kiczifrázták, s szabadon égő lángnál kiégették. Az ily edények, tört állapotban többnyire szürke vagy feketés színt mutatnak. Ily töredékeket az agytekki barlang úgynevezett csontházában nem kis mennyiségben találtak, s bővebb kutatás után ott bizonyosan más régi tárgyakra is lehetne akadni; miért is e körülményre a természetvizsgálókat, kik ez évből Gömörmegyébe rándulandnak, ezennel eleve is figyelmeztetem.

Mi már most a bronz-korból való sírokat illeti, e korszak előidéjén a részint elhamvadt, részint épen hagyott hullákat szintén hamol alá helyezték, földre vajt sírokat csak későbbi időben használták. Hogy azon időben részint az elhamvasztás, részint az eltemetés dívott, onnan kitetszik, hogy egy hamol alatt mindkét mód maradványai találtak, mégis úgy látszik, az elégetés nagyobb divatban volt. Az ily halmok különféle terjedelműek, 1—40 láb magasak, 2½—60 láb átmérővel a többnyire csoportosan fordulnak elő, s egy hamol egy vagy több hullát is rejt; néha a halmok kődarabokkal vannak körülkerítve. A test eltakarításánál szokásban volt. A hullát kőlapokból összerakott vagy agyagból készült medencébe, vagy épen kivájt hatalmas tölglytörzsbe tenni s arra a földet felhalmozni. Ha pedig a földszínről vermet ástak, akkor lenn a sirt kőlapokkal kibélelték, s a hullát belelevén, kőlappal befedték s földdel betölték. A halottat többnyire arccozal kelet felé helyezték s karjait oldalához fektették; néhol azonban guggoló állapotban is találtak a csontváz. — Az áldozatot elégetésének s a cserepeknek nyomai a hamol alján, ritkán annak felsőbb rétegeiben fordulnak elő; de ott is találtak, hol vajt sírba tétetett a hulla vagy a hamvadar; az ily sírok 2—9 láb mélyek, s mint mondatott, vagy agyag vagy kőlapokkal bélelték s csoportosan, de minden rendszer nélkül tűnek elő.

A hamvudrek, melyek többnyire öblösek, duzzadt alkatuak, apró fülekkel vagy csonka fogantyúkkal ellátva, agyagból, melyhez fővenyt vagy tört kővecsét vegyítettek, szabad kézzel vagy bizonyos mintán készültek. Az ily edények szintén szabad lángon, de gyengén égettetek ki, miért is töredékenyek s az idő viszontagságai folytán könnyen szétmorzsolhatók. Mással nemcsak ugyan bevonva, de szokásban volt felületüket vasszennel (graphit) vagy ércmészszel bekenni s így kifényesíteni, mire az edények szürke vagy veresessé váltak; de divatban volt azokat veresre vagy feketére is befesteni. — Az ily hamvudrek különféle terjedelműek, 1—1½ láb magasak s 1½—2 láb átmérőűek; sokszor különféle pontokkal, vonalakkal s kinyomatokkal díszítve.

A hulla vagy a hamvudrek mellé többnyire különféle más apróbb edényeket és különféle bronz-műtárgyakat, u. m. c-akányokat, landsájt, kardokat, töröket, k-éseket, nyilakat, vésőket, fejszékét, fűrészt, kar-és l-épereket, női díszítményeket, mell-és varrótüket sat. részint

egészben, részint szétbontva, helyeztek el; mikre most, annyit év mulva rá-ráakad az utókor.

Mult évben a pesti muzeum folyosóiban levő hamvudrek szemlélvén, egy jó kinézésű, pest-megyei vidéki férfi kérdé tőlem, mire valók ez idomtalán faszekák, kifejezési és tréfálási módját is élénken állítja élénk, melyet a rajta előzől eredeti magyaros színezet még érdekesebbé tesz. Ugy vagyunk értesülve, hogy a marczaltói uradalom levéltárában B. Amade Lászlónak még több műve van kéziratban, melyek egy része — mint írják — kiadásra is érdemes volna.

S most halljuk B. Amade 100—130 év előtti humoristico-satyrikus hangját:

A nőtelen és házasság élet.

Mig nőtelenségben folytattam életet, Szabadságnak szele táplálta szívemet, Kőcsag-toll strázsalta nyertes süvegemet, Mindaddig búbanát nem értes fejemet;

Mindenféle czifra úri fegyverekkel, Farkas, medve, párdőz szép prémes bőrökkel, Tele volt fogasom türedi nyergekkel, Számítlan sok ilyen csengő eszközökkel.

Bővelkedett házam gyakran muszáival, Szép egy pár hegedűt Hebán vonójával, Üveg alatt függött flauta furugálval, Ugyan újult szobám hangjával!

A jó paripákól soha ki nem fordítam, Ezt lépésre, amant futásra tartottam, Amant nyergeltem, ha paradizzotam, A mint szükségem volt, rendre változtattam.

Fekete paripám volt Spanyolországból, Szürke Erdélyből jött, pej pedig Moldvából, Arany szőrű fakót vettem egy basától, Tobbi volt az magyar lovának javából.

Szerszámmal ezüsttel, arannyal kivarva, Vagy ötös munkával boglórossan rakva, Sok színű zsinórral voltak tarkázza, Vagy bagariából csak tisztán csinálva.

Czifra ezerombos szolgálom valónak, Kik éjjel és nappal híven strázslának, Pillantásomra is ébren vigyáznak, Kiért pirulása nem is volt orcámmak.

Kard és tarsoly fémlétt mindenik oldalán, Bogláros pantallér lödönggel a vállán, Ezekre függesztett karabin az hátán, Egy arasznyi hosszú sarkantyú csizmáján.

Midőn néha azért történt indulásom, Cum commoditate volt minden járásom, Olykor barátságért két három pajtásom, Velem jött, hogy vigab legyen utazásom.

A hová szállottam, kedvesem is láttak, Jó szívet, vig kedvet bőven is mutattak, Ha búcsúnki kezdtem, tovább marasztottak, Csak az hijján voltam: kézen nem hordoztak.

Mademojzellek közt gyakran vigadoztam, Ezzel discursáltam, amant megcsókoltam, Amarra titkosan néha pillantottam, Valamint szerettem így karaziroztam.

Mulatságnak napja hogy ha rendeltetett, Táncoz, és muzsikálnak vége nem lehetett, Péntek vasárnapal egytűt tétetett, Ünnepek tartottam néha egész hetet.

Nem sok haszna vala plebános szavának, Ámbár napja volt is hamvazó szerdának, Vonnay rá a javát alföldi nőnek! Kiki csak azt mondta Lévai Miskának.

Szántásra, vetésre nem is iparkodtam, E helyett játékról inkább gondolkodtam, Vigadni, mulatni jónak állítottam, Hogy így legyen dolgom, mindig azt tartottam

Messzire távozott tőlem szomorúság Csak másoktól hallám, hogy van nyomoruság, Másfelé célozolt nálam az ifjuság, Direktora lévén az kényes szabadság.

Nem tudtam én akkor, mi legyen az óhség, Távoll volt házamtól mindennemű szükség, Tudván azt, szívemben van hogy az reményesség, Közél sem mert jönni hozzám az szegénység.

*) Nyomára jöttünk, hogy e verszetet csak annyiban „kiadatlan”, a mennyiben Amade összegyűjtött versei között nem foglaltatik, mert mint Toldynál olvassuk, e verszetet Sándor István „Sokféle” című folyóiratának IV. kötetében e cím alatt: „A házasság által élvezett szabadság megszerzése” már napvilágra látott. Azonban ez is régen volt már, s kérdés: hiábánul volt-e közölve? Mindenesetre megérdemli, hogy a mai magyar olvasó néhány peremnyi figyelmét tőle ne sajnálja. Szerk.

De bepraktikálta magát alattomban, Uralkodik immár egész udvaromban, Mióta feleség jár az kamarámban, Azóta szegénység elterjedt házamban.

Hegedűmet immár fogasról levette, Flautát furugálval pad alá vetette, Szoknyáját, strikrojtát oda függesztette, Sok díbdob csuljátát rendre helyeztetette.

Egyik sarkantyúját letérte csizmámmak, Az egész szerszámt kivéte pipámmak, Mondván, nem szenvedni füstjét az dohányynak, Ott kint dohányoznom kell, mint az kutyának.

A midőn haragszik, bőrében alig fér, Fogát csikorgatja, és mérgeben egy sér, Olykor az cseledtem megmozdulni sem mér, Sőt magam is sokszor attól félek, megvér.

Végzetlen hosszú nagy praetensiója, Hol tiszta listje nincs, hol pedig borsója, Elkelt fűszerszámmá, elfogyott a sója, Most faszeka törött, most pedig korsója.

Lisztet szarítani nincs elég teknője, Levecskét főzteni nincsen serpenyője, Sir a kisebb gyermek, nem jó a bölcsője, A nagyobbak pedig rossz az cipelője.

Már lent parancsol, már kendert vásárolni, Már bubot, cipizelőt, csipkét kell hozatni, A menyő sem tudja mind előszámlálni, Miket a Madame kezde praetendálni.

Nincs pénzem, nem merem magamat menteni, Akár bőrim alul fogom kimetszeni, Vagy más jámboroktól per artem szerezni, Praetensiójának mégis meg kell lenni.

Mert ha nem cselekszem, leszen mit szenvednem, Az alsó . . . át fordítja ellenem, Sok koldust, gazembert kell néha elnyelnem, Mintha nem hallanám, békével fülnem!

Bezzeg rá akadtam most az iskolára, Mint az muskátrós, és harminczadára Ugy rá szoktam immár sok czifra notára, Hogy bizvást mehetek labantz istrázásra.

Vetett törben esett kényes ifjuságom, Búbanatra fordult örömom, vigásom, Elmúlt vigásom, oda nyájasságom, Meghatározott régi szabadságom.

Megrítkult már száma karmazsin csizmámmak, Lekopott a prémje paráds ruhámmak, Resten járja lába kedves paripámmak, Még az is jelenti bánatját urának.

Hervadt kőcsag-tollam lefügg süveg mellül, Koplal jó lovam is, alig hogy el nem dül, Nem fénylik fegyverem, — pókhálónba merül, Jaj de szép hasznom van az feleségemből!

Jobb lett volna nékem az Tatárországban Elbujdosni épen Alsó-Indiában, Csontomat letenni az szép szabadságban, Mintsem nyomorogni így az házasságban.

Atért — felesége hogy ha van is kinek, Jobb lesz, — hogy el-ádjá aztat valakinek, Hagyha pedig pénzen nem kellene senkinek Ugy is odahatja bizvást akárkinek.

Mondám, a mit mondám, mások példájára, Hogy kiki vigyázzon jövendő sorsára, Valaha ne jussom velem egy notára, Boldog, a ki vigyáz más ember kárára!

Versemet pedig hogyha boldonságnak Tartandó valaki és nem valóságának, Próbálja meg dolgát a szent házasságnak, Nem fogja mondani ezt históriának.

Kézirat után közli: Martonfalvay Elek.

Kalászkok az ókor hagyományaiából.

— Draco törvényeire saját jellemének bélyegét nyomta; halál volt a büntetés, melylyel a legkisebb vétkeket s a legiszonyabb gonoszságokat egyaránt fenyegette, azt mondván, hogy ennél nem ismer szelidebbet az elsőkre, s nem tud szigorúbbat az utóbbiakra nézve; úgy gondolkodott, hogy a vétek útján az első lépés csalhatatlan nagyobb mélységre vezet.

— Solon törvényeiben az apagyilkosságra nem volt büntetés határozva; hogy több irtózatot gerjeszsen. Solon azt tette fel, hogy ez nincs a lehető dolgok sorában.

— Ugyanazon törvény halálra ítélte azon archont (köztársasági tisztviselőt), ki a vendégség gyönyörei közt lerészegedett — méltósága jelvével — myrtuskoszoruval — közhelyen megjelenni bátorzkodott.

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

*(A műegylet mostani kiállításából) Császár Ó Felsége két festményt vásárolt. Egyik *Liget* Antaltól; „Budapest kétképe a tábortórháztól nézve”, (ára 300 ft.) A másik: *Molnár Józseftől* „A szent család”, (ára 380 ft.) Ez utóbbit az egyeletnek azonnal visszajárndékozta kisorsolás végett.

*(Reményi Ede hangversenye) ma, mart. 4-ikén esti 7 órakor lesz a vidagó termében. Műsorozata e következő: 1) Othello, ábránd, szerző Ernst, előadja Reményi Ede. 2) Dallam „Proféták”ból szerző Mayerbeer, éneklő Csányi Gizella k. a. 3) Magyar rhapsódia, szerző Liszt Ferenc, előadja Reményi Ede. 4) „Ime a drága zálog itt.” Dallam Liszt Ferenc, „Magyarországi sz. Erzsébet” című oratoriumából, éneklő Thaisz Péter ur. 5) „Andante amoroso, tema con variazioni” szerző Paganini, zongora-kísérettel ellátta és előadja Reményi Ede. 6) a) Nocturne (Es-dur) szerző Chopin. b) Magyar népdalok, átírta és előadja Reményi Ede. 7) Rákóczy-induló, ábránd, Reményi Ede-től. Csányi Gizella k. a. és Thaisz Péter ur a hangversenyző iránti szíveségből működnek közre. — A zongora-kísérettel Plotényi Nándor, Reményi Ede tanítványa végzi. A zongora Beregszázy Lajos műterméből való.

*(Philharmoniai hangverseny lesz) e hó 11-dikén a vidagó termében a zenészelegység egyet javára. Addig is, míg e sok élvezettel keveset zenei előadásról részletesebben szólhatnánk, fölémlítjük, hogy *Carina* k. a. *Beethoven* el egy nagy áriát énekel, a zenekar pedig *Lisztnek* eddig Pesten még nem hallott egyik szerzeményét adja elő.

*(A „Budapesti Szemle”) új folyamának XI-ik füzeté, Csengery Antal és Lónyay Menyhért szerkesztése mellett, megjelent, a következő nagybecsű tartalommal: I. Abólcsészet Magyarországon. Erdélyi Jánostól. II. A cigány és viszonya zenéhez, Bartalus Istvántól. III. A népiokola a XIX. században, népoktatás és északamerikai Egyesült-államok iskoláiban. Laveley után közli

— Pisistratusról, Athéne bölcs és emelkedett lelkü uralkodójáról több érdekes jellemvonást jegyzett fel a történelem. Bájos leányát egykor bizonyos vallásos ünnepegy alkalmával egy ifjú, ki bele öröngőség szerelmes volt, hozzá szaladván megölette; Pisistratus a merényért boszúállásra unszoló rokonainak azt felelte: „ha gyölöljitek azokat, kik szeretnek, mit tegyünk azokkal, a kik gyölölnek?” s leányát nőül adta az ifjuhoz.

— Aristoteles egy tudakos fecsegő hosszas beszédével untatta. „Ugyan nem bámulsz-e?” kérdé emez dicsekvőleg. „De igen,” felelt a bölcs, „valóban bámulom, hogy az embernek füle lehet téged hallgatni, midőn lába van, hogy elszökjék.”

— Xerxes termopylei hadjárata alkalmával az alpenisi hegysorozot — melyen seregének át kelle vonulnia — a hős Leonidász csupán 300 vitézzel védte a roppant tábor ellen. A persák királya az irá Leonidásznak: „Ha megadod magadat, neked adom Görögország birodalmát.” Ez utóbbi így felelt: „Örömebb meghalok hazámért, mint azt szolgálásba ejtsem.” . . . Erre Xerxes második levelében e gögös szavak állottak: „Add át tehát fegyvereidet.” Leonidász válaszul ezt írta alá: „Er s vidd el.”

— Dionisius a syracusai királyi trónt — melyből alattvalói kiszorították, Nisaeus főváros elűzésével visszafoglalván, a legnagyobb kegyetlenkedéssel állott boszut elleni . . . Mig fenhéző heves jellemű s elvadult lelkű mindenki rettengette s alattvalói átkot mondanának reá: egy syracusai aggnő naponkénti imájában fenhangon kérte az isteneket, hogy őt a királyné tovább ne éltesse. . . A király tudakozván e különös szeretet okát: „Megmondom neked” — ugymond az aggnő: „Gyermekeimben hallottam, hogy mindenki panaszolt az ellen, ki rajtunk uralkodott, s én is másokkal együtt halálát kívántam . . . Meggyilkolták. Más következett helyébe, ki hatalma alá bevén a várost, úgy bánt velünk, hogy az első ohajtottuk vissza. — Kértük az isteneket: szabadítanak meg tőle; és ők meghallgattak minket. — Ekkor te álltál elő, s több rosztat vittél végbe rajtunk, mint a másik kettő. S minthogy úgy gondolom: a negyedik még kegyetlenebb lesz, mint te, — mindennap esdem az égtől hosszúlegetet . . . A királyt meghatotta e nő bátorsága, s büntetlenül hagyá.

— Solon törvényeiben az apagyilkosságra nem volt büntetés határozva; hogy több irtózatot gerjeszsen. Solon azt tette fel, hogy ez nincs a lehető dolgok sorában.

— Ugyanazon törvény halálra ítélte azon archont (köztársasági tisztviselőt), ki a vendégség gyönyörei közt lerészegedett — méltósága jelvével — myrtuskoszoruval — közhelyen megjelenni bátorzkodott.

nélkül mind azon jeles prot. és kath. hitszónokok fölémlítvük, a kiknek munkái önálló becsesek bírnak, s az ifjú theologiai nemzedéknek mintakul ajánlhatók. — Ugyanezen szerzőtől szintén Csáthy Lajos bizományban jelent meg régebben (1864) egy rokantartalmu beces mű: „A. m. prot. egyház szónoklat történelme.” Első kötet: a reformációtól a XVII. század végéig. „Ugy értesülünk, hogy e munkának II-ik kötetét szintén ez év folytán elhagyja a sajtó.

*(Visszatartott szindarab.) A nemzeti színház drámabíráló bizottmányja, a „Válóper” című 4 felvonásos vígjátékot előadásra nem ajánlotta.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

*(Uj harangok próbája.) Pozdech József pesti iparosnál, ki a harangok fölszerelése körül a mult években oly fontos fölfedezést tett, mely által azoknak könnyebb használhatóságát és tartósságát előmozdítá, most ismét hat új harang áll készen, melyeket a közelebbi napokban indit rendeltetők helyére. Előbb azonban a harangok az említett iparos gyár-utcai helyiségében közszemlére vannak kiteve s velők e hó 4-és 5-ik napján próbaharangozás lesz. Ez új harangok nagysága a következő: az 1-86 harang 2966 fontos; a 2-ik 862 fontos; a 3-ik 454 fontos; a 4-ik 344 fontos; az 5-ik 271 fontos, s végre a 6-ik 1550 fontos. — Ezek közül a 862 és 454 fontos harang a nyíregyházi evang. egyház részére, — az 1550 fontos harang pedig a gyurgyeói egyház részére készült.

*(A magyar földhitelezet) papírjainak, u. m. zálogleveleinek és jövedékjegyeinek árkerletére nézve kedvező hatással lesz azon körülmény, hogy a magyar általános biztosító-társulat közelebről 400,000 forintért illyemű papírokat vásárolt.

*(Spárgagyökerek.) Kalocsa város kertésze Kirschner András tudatja, hogy nála több ezernyi 3—4 éves spárgagyökerek megrendelhetők. Száza 50 krajval kapható.

HIRDETÉSEK.

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-társaság menetárai lejjebb szállítása.

Az alólikt főgyűvívőségnek van szerencsése a testvéráros t. cz. közönségével ezennel tiszteltet tudatni, hogy

az eddig fennállott menetárat a Pest, Buda és Ó-Buda közt közlekedő helyi gőzöskön

1866. márczius 2-től kezdve

tetemesen s pedig mint következők, lejjebb szállította:

	Első hely.	Második hely.
Egy menetért Pestről minden állomásra	11 kr.	9 kr.
Budáról vagy Ó-Budáról Pestre	11 kr.	9 kr.
Budáról vagy Ó-Budáról, a budai parton fekvő minden állomásra	8 kr.	6 kr.

Egy tele pontonért vagy hordokosárért a második hely menetára, egy üres pontonért pedig három kr. fizetendő.

Felreértések kikerülése tekintetéből a tisztelt budai közönség kéri, hogy a menetárváltásnál fejezze ki tüzetesen abbéli szándékát, vajjon jegyét Pestrei átmenetre-e vagy pedig a budai part hosszabani menetre kívánja használni, mint hogy az ez utóbbi vonalra váltott jegyek a Pestrei átmenetre nem érvényesek s így a kizárásnál csak akadályra találhatna.

Pest, február 28-án 1866.
Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-társaság
főgyűvívőse Magyarország.

Tiszteletteljes megemléssel a londoni ipar-kiállításon kitüntetve.

Dr. POPP J. G.

gyakorló fogorvos, cs. kir. ausztriai legf. szab., első amerikai s angol szabadleveles

ANATHERIN-SZAJVIZE

Bécsben, Stadt Bognergasse Nr. 2. 1529 (1-6)
Egy üveg ára 1 ft. 40 kr.

Kapható PESTEN: **Török József** gyógyszerésznél király-utca 7-ik sz. a.; — továbbá: Unschuld Ede, Balitzky Al. váci-utca, Scholz József, „a szent háromság” Molnár, ezeltől Laykauf testvérnek nagykönyve, Lueff illatzerus, Thalmyer és társa, Kindl és Friewirth hipotézis, és Vértessy uraknál.

BUDÁN: Az udvari gyógyszerésznél Tabán.

Ezen kitűnő készítmény 15 évi fennállása óta meg Európán túl is a legnagyobb elterjedést s hírnevet vívta ki magának, s annak használata a fogfájalmak minden nemét, továbbá a száj puharságát betegségeit, íngó fogak, könnyen vérző beteg-fogok, csontszűrés és súly ellen a legjobbnak bizonyult be: feloldoztatja a nyálkát, mely által a fog-kő képződése megakadályoztatik, a szájízületet s arra frissítőlóg hat s így minden kellemetlen büzt, melyek mesterséges vagy üres fogaktól, ételek vagy dohányzásból származnak, gyökeresen eltávolít. Mint hogy az anatherin-szajviz a fogakra s a szájrészekre sem bántólag, sem pedig marólag nem hat, ennél fogva az mindenkori mint szájízületre s a legnagyobb szolgálatot teszi s a szájrészeket a késő korig teljes egészség s friss-ségben fenntartja; kitűnő orvosi egyniségű bizonyítványai annak ártalmatlan s ajánlhatóságát elismerték, s az számtalan hírneves orvos által már régóta rendeltek.

Anatherin fog-pásta 1 szelencze ára 1 ft. 22 kr.
Fog-ólm, az üres fogak betöltésére 1 doboz ára 2 ft. 10 kr.
Növényi fogpor 1 tok ára — ft. 63 kr.

Tudósítás.

Alulirt a hajózási idény megnyitásával a t. cz. magánhajók tulajdonosainak tudatására hozza, miszerint a Dunán és Szávan magánhajók gőzöskökkel leendő vontatás-jutányosan megalapított árak mellett elvállalja, és egész évi vontatásokra teendő alkukötéseknél még külön engedmények is biztosítottak.

Ugyiszinté több födétlen 6-700 mázsa terhet bíró hajó, fa, donga és közszenzállítástára bére adandó.

Bővebb tudósítást alólikt gőzhajózási irodájába, Vellez András urnál nyerhetni. Pesten, altunator 1-ső sz. alatt. 1512 (3-3)

Luczenbacher Pál.

Egy nevelőnő,

ki a francia nyelvben oktatást adni képes, a vidéken alkalmazást nyerhet; született franczianőnek előny adatik. E tárgyban bővebb tudósítást ad: a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatala. (3-3)

Cs. kir. kizáról. szabad.

FOG-SZIVARKÁK,

legújabb, s mint legjobbnak elismert s legkényelmesebb szer a fogfájás minden neme ellen,
egyedüli feltalálója: **Török József** gyógyszerész Pesten, király-utca 7. sz. alatt.

Ezen fog-szivarkák, kényelmes alkalmazásuk s biztos hatásuk végett általános használatra minden igazán szándékos maguk-magukat a legjobbnak ajánlják. — A fogfájásnak ezen pillanatban meggyőződést szereszet magának, hogy egy jeles és okzerűleg összekészített készítményvel — mely a czélnak tökéletesen megfelel — van dolga.

Gyermeknek és nők is e szivarkákat egész kényelemmel használhatják. Miután a fogfájás annyira kellemetlen, és gyakran éjjel áll be, a midőn a csillapító szer nem igen van a kéznél, a fog-szivarkák mint legjobb háziaszernek, mindig készletben kellene lenni.

Ara egy skatulyának 1 ft., kisebb skatulyának 50 kr. Ismétlődők illendő százalékban részesülnek. 1493 (4-6)

Középponti elküldési raktár: a fentérintett feltalálónál. Vidéken a következő gyógyszerészek uraknál:

Arad: Szarka J.	Kolozsvár: Dr. Hintz.	Szeged: Messák Gy.
Arad: Hildegh.	Kolozsvár: Wolf J.	Szeged: Kovács M.
Arany-Maróth: Simonics.	Kolozsvár: Engl.	Sz. Udvarhely: Solyom-sy J.
A.-Metzenzefi: Szurkay S.F.	Léva: Bolemann.	Székesfehérvár: Braun J.
Brassó: Stiller E.	Lugos: Kronetter.	Szentes: Eisdorfer.
Beregszász: Buzáth.	M.-Óvár: Sziklay.	Sz.-St. György: Eötvös.
Bogdány: Szobonya N.	Maros-Vásárhely: Jeney.	Szolnok: Scheffcsik.
Boros-Jenő: Katona Zs.	Miskolcz: Bözörményi.	Somogy, Bájón: Körös L.
Bánf.-Hunyad: Holcer W.	Miskolcz: Balogh I.-v.	Selmecz: Vitkovics.
Besztercebánya: Gölner.	Munkács: Gottier J.	Somogy: Stambarszky.
Debreczen: Borsos P.	N.-Beeskerek: Klesky J.	Sz.-Udvarhely: Kanizs J.
Eger: Wessely.	N.-Károly: Jelinek.	Sz.-Somly: Szaláhy J.
Eger: Ertinger.	N.-Körös: Traxler.	Sopron: Eder.
Eperjes: Makoviczky.	N.-Mihály: Ozibur.	Szatmár: Ember.
Eszék: Deszátly.	N.-Várad: Molnár.	Szemesvár: Peicher.
B.-Füred: Sós.	Nyíregyháza: Mathaeides.	Temesvár: Quirin Alois.
Gyöngyös: Kocziánovitz.	Nyitra: Dr. Lang E.	Tokaj: Krotzer.
Győr: Némethy P.	Oroszló: Kovács.	Ujvárad: Wagner K.
Győr: Szabó Fer.	Paks: Malatinczky.	Ujvidék: Schreiber F.
Gyula: Orley Istv.	Pécs: Nendtwich.	Ungvár: Bene Laj.
Igló: Kalmár Bert.	Pozsony: Piszatory.	Világos: Hofbauer A.
Igló: Türscher Guszt.	Pankota: Frommhofer.	Varano: Csizsár.
Ipolygát: Sartorius.	Petrovácz: Ferenczy.	Vác: Reichenhaller.
Illok: László.	Rimaszombat: Hamaliar C.	Vukovár: Krajcsovits.
Jászó: Maletér.	Rozsnyó: Posch J. F.	Varasd: Lellis.
Jánosháza: Kassa J.	Ruma: Hendl.	Zenta: Häusler Fr.
Kassa: Maletér W.	Szabadka: Jód.	Zólmó: Gölnér.
Késmárk: Genersich.	Szabadka: Hofbauer u.	Zombor: Milasevits.
Késmárk: Faykiss József.	Sohn.	Sághogárd: Trechtyanszky.
Kécskemét: Handtl.	Szeged: Aigner K.	Szeged: Wass E.
Kremnitz: Nyemtsék J.		
Komárom: Grötschl ut.		

VETŐ-MAGVAK.

Hoffmann J.

Pesten, a dunasoron, a kis hid-utca szegletén, az „angol királynő” című szállodában, a „vetőház”

ajánlja nagy raktárát mindennemű gazdasági magvakból, egymint: **lóhere- és takarmány-magvak** stb. valódi hollandi és francia konyha-kerti- és főzélék-magvakat; **fa-, juhár-, eger-, nyír-, veresfenyő-, lucfenyő-, erdei fenyő-, akác- és eperfa-magvak** stb. több száz fajú legszebb virág-magvakat, ezek közt a valódi kitűnő erfurti ibolyákat, ószi rózsákat stb. valódi harlemi virágmagvakat, legszebb gyöngyikeket. Ezeket kívül folyvást kaphatók növény-földék, cubaharshejak és francia folyékony mézgak (faviszes) jutányos áron. 1511 (3-4)

Arjegyzék ingyen szolgáltatik.

Gyermek vászonnemű-készletek,

u. m.: ingek, lábravalók, korsettek, ellenzők, piqué-takarók, kötött főkötők s a t.

Keresztelő-vánkosok és zubonykák

fonott vagy vas bölcsők, egészen felszerelve minden áron.

Női vászon-készletek,

ágygyműek, nappali és éjjeli ingek, nadrágok, korsettek, fésülőküpenyek, zsebkendők, szoknyák s a t. asztalneműk, törülközők s a t.

Kész mennyasszonyi készletek

bármely áron, mennyasszonyi ruhák selyemből vagy illusioból, és mirtus koszorúk.

Finom himzések, fehéreneműek, csipkék,

gallérok és készelő, főkötők, hálók, szövetek, szélek és betétek s a t.

Függönyök és függönyszöveteket

ajánl

TÜRSCH F.

Pesten, váci-utca 19-ik szám a., a nagy Kristóf mellett.

Megrendelések postai utánvét mellett gyorsan teljesíttetnek.

Részletes árjegyzékek bérmentve. 1819 (13-0)

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésztárában Pesten, király-utca 7-ik szám alatt,

mint a magyarországi főraktárban, s általa Pest-Budán minden gyógyszerésztárbán, vidéken pedig, u. m.: Aradon: Szarka, Debreczen: Borsos, Eger: Weszely, Eszék: Deszátly, Gyöngyös: Kocziánovits, Kolozsvár: Völff, Léva: Bolemann, Miskolcz: Bözörményi, Maros-Vásárhely: Jeney, Mezöberény: Nárciss, Pozsony: Piszatory, Rimaszombat: Hamaliar, S. M. Ujhely: Kollener, Ungvár: Bene gyógyszerész uraknál kaphatók:

CHINAHÉJ-BOROK,

HENRY OSSIAN tanár, a párisi cs. orvosi akademia tagjától.

Valódi kinahéj-bor spanyol borból.

Ez oly állandó vegyíték, mely az orvosnak nagy biztosságot nyújt, és az adagolást igen könnyűvé teszi; a bor nem keserű, hanem igen kellemes ízű, miért is igen előnyösen alkalmazható gyermekeknek, gyöngéd egyéneknek, életes és elgyengült betegeknek, kiknek gyomra a keserű szerek rozsol túri. Szorulat nem okoz azon erjény (diastasis) miatt, mely benne foglaltatik. Ara egy üvegnek 2 ft.

Vastartalmu kinahéj-bor, malagaborról, vilánsavvas vassal s erjényvel.

Ez tökéletes tartósságu s tiszta ízű, mely miben sem emlékeztet alkatrészeire, könnyen adagolható s biztos hatású. Ezen alakban hasonló körülmények között a vassal s a szervezetet igen könnyen túri s hatása mégis biztos. — Igen előnyös a szájkór, a vérszegénység ellen, ugyiszinté súlyos betegségek után tüdős alatti; továbbá mindannyiszor, ha a vörkésítést javítani, a testet erősíteni és az idegrendszerrel s vörkeringést serkenteni akarjuk. — Ara egy üvegnek 2 ft. 50 kr.

Iblányos kinahéj-bor.

Az iblány készítményét Henry sajátosságu kezelése folytán ugyszólván mysticus módon van egyesítve a kínával, a nélkül, hogy vele összekötöttet képezne. Ez azért volt szükséges, mivel eme két anyag vegyileg egymással össze nem fér. Az igen kellemes ízű készítménnyel a gyakorlatban igen előnyösen lehet hatni az u. n. görvélyes bántalmak ellen, melyek oly különféle alakban nyilvánulnak, helyettesíti a csukamáj-olajat s igen nagy haszonnal adható elasztinut, golyvás és angolkóros gyermekeknek. — Ezen 3 készítményben a kíná, iblány és vas foglaltatik: oly hatalmas szernek, melyek ugyszólván önmagukban véve kielégítik az orvost a mai időben, melyben a vérszegénység minden betegségek főoka. — Ara egy üvegnek 2 ft. 50 kr.

Gyomor- és bélbetegségek.

Jutier lepenykei allégsavas kenenyélegből.

(Subnitras bismuthi).

Csalhatatlanul gyógyító szer a gyomor-fájalmak és megterheltesek ellenében, mint a rozsmészés, bélszába, hányás, émelygés, gyomorlob, gyomorsiklás, a legmakacsabb hasmenés, nyári hányáskezes, gyomorsav, elnyálkásodás, a gyomrot terhelő gázlég, szagos lehellet s általában az emésztési csatornák és szervek mindennemű megbetegedését ellen. E tekintetben határos tulajdonságait a leg híresebb orvosok bizonyítják. Bizonyítják dr. Monneret, dr. Bourchardeit és dr. Honnon tanárokat, akadémiai tagok s kóroldi orvos stb. urak gyöngyikeit. Ara 2 ft. — Paris, Roussel-Jutier gyógyszerész, carefourre de la Croix-Rouge 1. sz. Ugyanezen vegyműhelyben készül a Jutier-kenyék, mely megbetegedhetlen szer a kórörméreg, kelevény-tályog, fekélyek, dagasztók, golyva, hideg nedvek és görvélly ellen. Sikeresen gyógyítja a sipolyokat, mirigydagokat, kemény rákot, consztűt, bujaktörő bajokat, huskínörgeket s általában mindenféle sebeket. Mindkét természetén a Jutier-jelvény és Roussel-pecsétnek rajta kell lenni. — Ara 1 ft.

Migraines et Neuralgies

Paulinia Fournier.

Hatalmas szer a szábak (neuralgie), gyomorfájdalom, göröcsök, csúsz és kiváltképen az ideges félfejféjás (migraine) leküzdésére, melynek legerősebb rohamait is gyakran néhány perc alatt elenyésztí.

COLMÉT GYÓGY-CSOKOLÁDJAI

1842-ben arany, 1837-ben ezüst, 1855-ben bronz jutalomérmét nyertek.

A naponkint növekedő közkedveltséget, melynek Colmét gyógy-csokoládját örövendenek, azon számtalan szolgálat okozá, melyet azok a betegségek gyógyítására nyújtanak. Ezért is a leghíresebb orvosok, mint: Guersant, Fouquier, Recamier, Trousseau, Herver, Chegoin, Marjoin sat. kiválóan ajánlják.

Colmét vastartalmu csokoládját, a halvány szín, ideges gyomor-bajok, fehérfolyás, rekedések gyógyítására s a gnyéngéd testalkat erősítésére. Egy doboz vastartalmu csokolád-lepenyke 2 ft.

Colmét hashajtó csokoládját, hathatós szer a fűtűzés, szűdülés, gyomorsav, fűlűdés, illudt májbajok, guta.

Kapható Pesten, a magyarországi főraktárban **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, király-utca 7. sz. a.

MELLBAJOK.

VAUQUELIN, párisi gyógyszerész és vegyész

mellszörpje és czukorkái.

(Sirup balsamique de mou de veau)

E gyógyszereket régóta ismerik, dícsérik s Páris legelső orvosi ajánlák és rendelik a mell- és gégébetegségek gyógyításánál, minők a nátha, hurutár (grippe), számrhurut, rekedtség, makacs köhögés, hangtalanság stb.

Kivonat a „Gazette medical”-ból:

A gyakran nagyon makacs mellbajok ellen alkalmazásban levő szerek közt kitűnő helyet foglal el Vauquelin balsamicus mellszörpje. E jeles készítményt bizalomteljesen ajánljuk, miután nemcsak magunk kísérletük meg, hanem igen kitűnő gyakorló orvosok is mindennap a legjobb sikerrel adagolják. Tapasztaltuk hogy e szer jó hatásával a zihálásnál (asthma), köhköhögés, elhanyagolt hurutoknál, sőt még a tüdővérszél is, hogy ha a kiköpés nehezebbre van, különösen gyöngéd testalkatu egyéneknek. Adagolni kell ezt egy evőkanállal 3-4-szer napjában egy csésze malva, ibolyafü vagy hársfa-teával; a tüdőokáhrta szongtalanságával járó hurutoknál adjuk azt izsóp- vagy pemető-forráztalban. Ara egy üveg mellszörpnek 1 ft. 50 kr. Czukorkák, nagybub doboz 80 kr., kisebb 40 krajczár.

Kapható: VAUQUELIN-DESLAURIER gyógyszerésztárbán, rue de Cléry, 31. szám, Páris.

Torokbajok, szájgyulladások.

Torokgyík (Angina). Hőrglob.
Hurutár (Grippe). Torokgyulladások.
Szamar- és hőkurut (Keuchhusten).

gyökeresen gyógyíthatók

Vial phénasavas szörpje

(Syrop phenique de Vial)

által, melyet a párisi kórházakban megkísérlettek, s Franciaország és a külföld legelőkelőbb orvosai ajánlanak. — Egy üveg ára 2 frank 50 c. Vial gyógyszerésztárbán 1, rue Bourdaloue, Páris. — Ugyane gyógyszerésztárbán kapható:

L'eau préservatrice de Vial

(Vial óvó viz),
minden ragályos és járványos betegség, cholera, hágymás stb. ellen. — Egy üveg ára 2 frank 50 c. — Minden üvegnek Vial jelvényét követelhetni.

Dethan lepenykei Berthollet-sóból

(Kalichloricum).

Ajánlják Páris és Belgium kóroldinak orvosi a torokbajok, torokgyík, hártvány lob, száj fekélyei s gyulladásai ellen. Visszaadják a gégeknél hályagosodást, a hangnak üde csempését, a rozsléheletet megszüntetik, a dohányszűt ingerlésnek végt vetenek, s a higanynak s szájra gyakorolt veszélyes hatásait elenyésztik. — Ara 2 ft.

Dethan fogpépje Berthollet-sóból

(Kalichloricum).

Különösen ajánlatos oly egyéneknek, kiknek foguk inog vagy lóg, inyök véreik és a kik a higanyval élnek, a fogak fehér színét megőrzí. — Ara 2 ft.

Fogpor és fogelixir Berthollet-sóból

(Kalichloricum).

Illatuk, kellemetes szaguk, szongító és felüdítő tulajdonságuk becessé teszik e szereket. Az öltöz-asztalnál, s a száj épen tartására nézve nélkülözhetetlenek. A gyuladásokat eloszlatják, a szájat felüdítik, s a nyáleválasztást mérköltik e rendessé teszik. — Fogpor 1 ft. 20 kr., fogelixir 1 ft. 20 kr.

Kaphatók: Párisban, DETHAN gyógyszerésztárbán, St. Denis külváros 90 szám.

Fortin copaivából és kemnyéből (subnitras bismuthi) készült czukorkái.

E czukorkák valóságos csemegék s kizárólagos szakadalommal bírván Franciaországban, az orvosi akademia tagjaitól elismerve s a kóroldi orvosaitól gyakorlatban is el vannak fogadva. Ez a legerősebb, legkényelmesebb, legkönnyebb, legkellemesebb és leggazdaságosabb mindazon szerek között, melyek a ragályos, legmeggröztöttebb betegségeket is gyökeresen kigyógyítják, a nélkül, hogy bélszábat vagy visszasa és ést okoznának vagy a legfinomabb gyomrot is kifárasztanák. Ara üvegnekint 2 ft.

Kaphatók: Páris a Croix-Rouge utcasarkon, 1. sz. Roussel-Jutier gyógyszerésztárbán.

VETŐMAGVAK,

ugymint:

Lóhere, valódi francia és magyar luczerna.
Lóhere, stajer vörös.
Réti here, fehér hollandi.
Vadóc (Raigras), angol, francia olasz, belöldi.
Réti csibehúr (Spörgel).
Baltaczim (Espaceet).
Czukor- és takarmány-czéklerépa.
Tarló-répa.
Bükköny, mohar, nyári- és őszi-repce.
Tavaszi-buza és roz. Póhanka.
Mezel komaesin (Timoteuszgras).
Burnóffü (Pimpinella).
Akácfa-magvak és más magfajok.
Marhas és trágyasó.
Ólaj-pogácsa.
Szappangyökér, vagdalt és örlött.
Gabona-zsajok és gyékények.
Gép-olaj.
Angol patent-kocsis- és gépkendős.
Fekete lófalód virágokhoz.

Jó minőségben és jutányos áron kaphatók:

Halbauer G. János
kereskedésben Pesten, király-utca 5. sz.
1498 (4-0)

Veteménymagvak.

Balla E. Gusztáv Nyiregyházán ajánlja mindennemű gazdasági magvakból, u. m.: lóhere, luczerna, takarmányrépa és fűmagvakat stb. valódi hollandi és francia konyha és kertmagvakat, fa-akác, körte és almamagvakat, ezek közt valódi erfurti ibolyákat, ószi rózsákat, legszebb gyöngyikeket stb. Ugyiszinté a leggyorsabb kiszolgálás mellett jól rendezett fűszerkereskedését. 1516 (2-3)

Titkos 1519 (2-12)

betegségeket

még makacs és tüdült bajokat is úgy kóroldában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gátlottatnak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig

Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszereszkis megküldetnek.

Eladó-birtok.

Zalamegyében, Zala-Egerszegtől 3/4, a sopron-kánizai vasut szt-iváni állomástól szinte 3/4 órányira fekvő 200 hold jó minőségű tágsított birtok (mely 4-500 holdra kiegészíthető), urilakházzal és gazdasági épületekkel, szabad készöl, jutányos áron, és kedvező feltételek mellett, eladó. — Bővebb tudomást vehetni A. B. betűkkel címzett bérmentés levelekre, Z.-Egerszeg poste restante. 1522 (2-4)

Titkos

BETEGSÉGEK,

ujjonnan keletkezettek

8 nap alatt
minőségre nézve
48 óra alatt
meggyógyítottak

dr. Fux J.

23 év óta fenálló rendelési intézetben, anélkül, hogy a beteg foglalatosságában háborgattatnék.

Rendel: d. u. 1-4 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leggyorsabban eszközölhetnek.

Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet. 1876 (2-12)

Szives figyelemre.

4 éves óriási gyönyörű spargagyökerekből van mintegy 4000 darab készletben, száza 2 forint. — Akaczmag, honti termés, bizományképen mázsája 15—20 forint; van 60 mázsa. — Muharmagból bejelentve van 200 mérő, bécsi mérője 3 ft. 50 kr. Piros czirok-mag mázsája 8—10 forint. — Továbbá 8000 darab piramidális Topolya 2—5 éves, ezre 20—40 forint. — A legnemesebb gyümölcsök 40—50 krig. — Az egyesületi tagok helyein van 200,000 darab, ugyintzen gyökerez szőlővesszők és sima szőlővesszők igen nagy mennyiségben. Ezekből minden gazdasági és kertü veteménymagvak nagy készletben, a legbiztosabb forrásokból a legutányosabb árak mellett.

Megrendelhetők: Pesten, József tér 14. szám alatt.

Varga Lajos,
orsz. kertészársulati főügynök.

1533 (1)

Dicséretesen ismert szépitőviz,
ugynevezett

HERCZEGNŐ-VIZ,

mely a bőrnék ifjas friseségét visszaadja s az arczszínet a legkésőbb korig, fehéren, nyulékonyan, tisztán, s lágyan fentartja, az arczot, nyakot, kezet s a kart minden bőrtisztálanságtól, u. m. szepelő, májfolt, napégetés, sárga-foltok, pórsenések, orr-vörheny, sömör, hőpörénés, égetés s arczredőkötől megóvja. Ezen hathatóságára nézve dicséretesen ismert szépitőviz egyedül s kizárólag valódi minőségben kapható:

L U E F F M.
illatszerárak-kereskedésében
a „Minervához“ 1478 (5—10)
Pesten, váci-utca 21-ik szám alatt.

Bizonyítvány.

Dr. Popp J. G. „Anatherin-szájviz“ nek kitünő hatásai újban ismét következő irat által bizonyítottak:

T. dr. Popp urnak. 1526 (1—2)

Igen tisztelt ur!

Több év óta **heves fogfájásban** szenvedék, főleg, ha bármily csekély légyonatoknak tevém ki magamat. — Legkevésbé sem vala szabad a fogak tisztogatásánál kefével használnom; mindelgyva természetesen nem akadályozhatám meg hogy a legrosszabb ellenség, a borkó, hozzá ne jusson, mely a még kevéssé jó fogakat megsemmisítéssel fenyeget. Ismerőim közül sokan azon tanácsot adák, hogy használjam önnek Anatherin-szájvizét, melyet, őszintén szólva, magas ára miatt még nem kísértek meg.

Eddig önnek jeles szájvizéből 3 üveggel használtam föl, s nem mulasztatom el, annak jó hatásait felőtt legforróbb halámat kifejezni; s egyszermind nem ajánlatom eléggé e jótékony szert minden hasonló szenvedőnek. — Berlin, jun. 6. 1866.

Schöneberg Zsófia,
szül. Reinsdorf. Lützow-utca.

Kapható Pesten: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 7. sz. a.

Kiadásomban megjelent, és Hartleben és társai könyvkereskedésében Pesten, valamint minden más könyvtárban is kapható:

(Az olvasótár 153—164-ik füzet).

BENYOVSZKY GRÓF.

Történelmi regény.
Irta Mühlhach Luiza. Fordította B—s. V—z.
4. rész. Ára 3 forint.

E regény rendszeres egészen tüntető elő a magyarországi születésű Benyovszky gróf regényes életét, s eseménygazdag, val ozatos tartalmával kiválóan érdekfeszítő olvasmányt képez. Vájtatos menetére nézve elég csak annyit is említenünk, hogy főbb eseményeinek színhelyét képezik: Magyarország, Bécs, Lengyelország, Sz. Pétervár, Kamcsatka, japáni szigetek, Páris, Madagaskar stb. stb.

1518 (2—2)

Hartleben Adolf,
kiadó-könyvtár.

Echte 1865-er Probsteier Saatgerste und Saathafer

1481 (6—15)

unter Garantie der Echtheit in plombirten Original-Säcken à 1 Tonne, ungefähre 2 1/2 n. ö. Metzen. — Geschätzte Aufträge auf diese vorzüglichsten und bewährten Saatgetreide, welche laut vorliegenden Pechungsberichten, die wir auf Verlangen gratis zusenden, 25- bis 35-fachen Ertrag liefern, erbitten wir uns rechtzeitig unter Beifügung von 10 fl. Oe. W. Angabe per Tonne. Die Effectuirung der erhaltenen Aufträge erfolgt, so lange Vorrath, 14 Tage nach Empfang der Ordre. — Gleichzeitig empfehlen wir unser Lager von allen Sorten

Klee-, Gras-, Futter-Pflanzen, Futter- und Runkelrüben, Oekonomie-, Handels-, Waldsamen.

insbesondere Quendlinger und Magdeburger Zuckerrüben, Burgunder Mastrüben, rothen (Brabantier oder steirischen) und weissen Klee und französischen Luzerner, Timothée, Wicken, Buchweizen, amerik. Pferdehalmmais, Lupinen, ital., engl., franz. Raigras, echt 1865-er Rigaer, Permarer Kron-Silo-Leinsamen, echt amerikanischen Saatkartoffeln, sowie von echt engl. Portland-Cement, echt englischen Steinkohlen-Theer, echten Peru- und Baker-Guano, Leim, Stärke, Oelkuchen, Paraffin, belgischen Wagenfedern, als auch sonstigen Landes-Produkten und Materialien für die Landwirthschaft und landwirthschaftliche Fabrikationszweige.

Brüder Frankl, Prag,

Schillingsgasse (Poric) 1074—11, Hôtel „Englischer Hof“.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten, 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Minden gyomorbad és váltólázban szenvedőknek nagyon ajánlandó

DR. PEARCE EDW. 1502 (3—12)
szabadalmazott

GYOMORSZESZE

(Magen- Essenz)

mint kitünő segédszer, ugyint: elromlott gyomor, étvágyhiány, gyomor-émelygés, rögzött gyomorgyengeség és rozsz emésztés, savanyképzés, gyomorégetés, felfúvadás, gyomorgörcs, fejfájás (ha t. i. ez a gyomorból származik), váltóláz stb. ellen.

Főraktár egész Magyar-, Erdély-, Horvát-, Tót- és Dalmát-országokra nézve:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt, kihez mindazon vidéki gyógyszerészek urak, kik raktárj kívának átvállalni, sziveskedjenek fordulni.

BÉCSRE és a többi koronaországokra nézve a főraktár **WEISS JÓZSEF** gyógyszerész urnál létezik Bécsben, Tuchlauben Nr. 27.

Azoknál kívül még léteznek raktárak következők gyógyszerészek urnánál:

Aradon: Szarka János.	Jászkan: Ody Károly.	Pozsonyban: Pisztoy B. Schneeberger D.
Baan: Bartovics István.	Jolsvan: Maléter Béla.	Rimaszombatban: Hamaljár K.
Baltaszéken: Pasch Lajos.	Kolozsvárt: Hincz D. és Wolf János.	Rosnyon: Posch J. J. Sárbogárdon-Trsztyánszki Antal.
Brassóban: Stiehler Ede „a fehér templomhoz“.	Lugoson: Kronetter F.	Szegeden: Aigner Károly és Meák Gyula.
Csaeczan: Bentsáth Fiedl.	Magyar-Ovárt: Sziklay Antal.	Szent-Miklóson: Haluska Péter.
Czirczen: Vekerle János.	Makón: Nagy Adolf.	Sziner-Varallyan: Gerber Odón.
Debreczenben: Boros F.	Miskolczon: Balogh Istv.	Szikszon: Aichmann József.
Egerben: Ertinger Ignác.	Modoson: Jezovits Zsigmond.	Temesvárt: Pecher J. E.
Eszéken: Karolovics M. és Deszátly István.	Monoron: Demtsa Konstantin.	Tokajban: Krötzer Ágost.
Daruvár-főrdőben: Kuschewitch A. L.	Munkacsón: Gottier Lip.	Tornallyan: Liphay J.
Göllnitzben: Brujmann K. Ede.	Nagy-Lakon: Lenhard J.	Ungváron: Bene L.
Gyöngyösön: Kocziano-vich J.	Nagy-Mihályban: Czibur Bertalan.	Uj-Banyan: Nickel Odón.
Győrött: Némethy Pál.	Naslezbán (Szlavoniában): Mernyik András.	Váradon: Lellis Ede.
Hajdu-Doroghon: Tanács Mihály.	Oroszhan: Székány Istv.	Zágrában: Mittelbach Zs.
Hokon: László Frigyes.	Pecsett: Nendtvich Vilim.	
Janoszhan: Kossa Guszt.		

Ára egy üvegesnek, használati utasítással együtt, 1 forint.

Postán küldve a pakolásért 20 kr. több.

Isméti eladóknak illendő engedék adatik.

Biztos és gyors kiirtása a

patkányok s egereknek,

egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérszűrtő szer által gyertya formában.

Egy darab ára 50 kr. a. é.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: **Török József** gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:

N. Beeskerek: Nedelkovits. — Csaktornyan: Kárász A. — Eperjesen: Zsembery J. — Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wünsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Sopronban: Pachhofer. — Soborsin: Franke A. — Varadon: Halter D. F. — Verőczen: Bész J. K. urnánál. 1474 (8—14)

KÖNIG GYULA

(Pest, 3 korona-utca 12. sz.)

importált szivar-üzlete

legnagyobb transito-raktára a svajezi s más külföldi- és importált havannah-szivaroknak

100 darab, vámot beleértve, 5 firtól 55 firtig, kizárólagos raktára jeles és igen finom törökdohánynyal töltött

papír-szivaroknak

a sz.-pétervári és moskai nagyhírű La-ferme gyárból. Részletes árjegyzékek ingyen. — Vidéki megbízások pontosan teljesítettek. 1488 (5—9)

Pest, márczius 11-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyelket elfogad, Hamburg és Altonában: Haenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oepelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

Gróf Tökölyi Imre.

(1658—1705.)

Hazánk történetének mintegy negyedszázadnyi nagyon mozgalmas korszakát kellene átfutnunk, ha gróf Tökölyi Imre életrajzát csak némi részletességgel is akarnók eszetelni. Amazt tehát, mint nagyobbára ismert az olvasónál föltéve, csupan azon események megpendítésére szorítkozunk, melyek e nagy pártvezér életviszonyaival elválaszthatlan kapcsolatban állnak.

E viszontagságos életű, nagyra törő férfi 1658-ban született Kézmárkon. Atyja a hatalmas és nagy birtoku Tökölyi István, anyja pedig Rátóti Gyulafia Mária volt. Már fiatal, csaknem gyermekkorában

üldözni kezdte a sors; mert 1670-ben felföldözöttvén a szomorú végű Wesselényi-féle összeesküvés, atya biztosítandó őt, női áruhában Lengyelországba küldte, honnan a következő évben Erdélybe ottani anyai rokonaihoz ment át. Atyja szintén vádoltatván az összeesküvésben való részvétellel, terjedelmes jószágaitól megfosztatott, s e fölötti bánatában 49 éves korában meghalt.

Ez esemény elhatározó befolyást gyakorolt az ifjú Tökölyi életére. Erdélyben Apafi Mihály fejedelem udvarában tartózkodott, honnan fölkelésre buzdító leveleket bocsátott ki a magyarokhoz, meggyőződése szerint ártatlan atya halálát bosszulandó. Terve kivételében nem kevésbé segítette azon körülmény, hogy mint a gazdag gr. Rhédey Ferencz unokaöccse és örököse, tetemes vagyonhoz jutott.

A mozgalom guanyaga Magyarországon Leopold korában nagy mértékben megvolt; általános elégedetlenség uralkodott. Nem csoda tehát, hogy midőn Tökölyi 1678-ban Felső-Magyarországba betört, párt-hiveinek és seregének száma óránként növekedett, s ekkép erősödve, nemcsak Huszot és más várakat, hanem győztesen nyomulván előre, a bányavárosokat is elfoglalta, mi által a hadviselés első kelleke, a pénz, melyhez itt jutott, még inkább könnyítette diadalmas haladását. Innen Szepesvármegye felé fordulva, Szebent, Bártfát és utóbb

Ungvárt is meghódította. A Karaffa által vezérelt császári sereg kénytelen volt előtte hátrálni.

A császári udvar, részint nem érezvén magát elég erősnek a forradalom megsemmisítésére, részint a további vérontást megelőzendő, kiegyenlítés kísérleteket tett, mire Wesselényi ellenszülésén hajótörést szenvedtek. Az 1681-diki soproni országgyűlés is, — melyen Tökölyi, ki azalatt a szultánnal és Apafyval szövetségben, I. Rákóczy Ferencz özvegyét, Zrinyi Ilonát nőül vette,

GRÓF TÖKÖLYI IMRE.

meg nem jelent, — eredmény nélkül maradt, noha tagadhatatlan, hogy a mozgalomnak több parthívet elvonván, Tökölyi hadseregét gyöngítette. Mig egy felől a török nyomult be az országba, azalatt másfelől Tökölyi gyors meneteken Szatmárt, Kassát és Füleket elfoglalta, s a meghódított részek által fejedelmé kiáltott. E győzelmek után a Nándorfehérvárnál a Száván

és Eszék felé vonuló török sereghez csatlakozott. Így egyesülten csaknem ellenállás nélkül vonultak Magyarországon keresztül egész Bécsig, mig a sereg zömétől különvált kisebb csapatok Morvaországot és Ausztriát bekalandozták, a császári udvar pedig a fenyegető veszély elől Linczbe menekült.

1683. jul. 2-án Bécsét ostrom alá vették, melyet a császáriaknak segítségére jött lengyel király gyors megjelenése szüntetett meg. A további csatározások leírása nem tartozván e cikk szük keretébe, csak azt említjük meg, hogy a törökök a szövetséges seregek által megveretvén, Kara Mustafa nagyvezér a szerencsétlenség okát Tökölyire akarta hárítani, ki azonban a szultánnal annyira kimenté magát, hogy a nagyvezér megszínegeltetett.

A következő évben Tökölyi is vesztett néhány csatát, különösen Szepesmegyében, mely veszteségek következtében a nagyváradi basához fordult, segítséget kérve tőle. Ez ígért is segélyt, hanem azt kívánta, hogy maga jelenjen meg s a teendő védelmi munkálatokról együtt tanácskozzanak. Tökölyi egész bizalommal el is indult hadseregével; de mielőtt még Nagyváradot elérte volna, a basa eléje jövén, s szinlett nagy tisztelettel fogadván őt, katonáit a szomszéd helyeken elszállásolta. A vezért magát és fobb tiszteit álnokul magához hívta a várba lakomára. Ennek végeztével egy török tiszt lépett be több janicsár kíséretében a terembe, azon parancsolattal a szultántól, hogy a fejedelmet elfogván, Konstantinápolyba kísérje. Ez nem véthetvén magát, kénytelen volt engedni. Itt van eredete azon közmondásnak: „Hátra van még a fekete leveles.“ Azonban Mohamed szultán tapasztalván, hogy Apafi is megunta a vele való szövetséget, Tökölyi iránt tanusított embertelen eljárását megbánta s nagy tisztelettel szabadon bocsátotta.

E közben a török uralma Magyarországon véres csaták után megszüntetett. De az akkor gazdag országról nem levén kedve